

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Національна школа публічного адміністрування (Канада)
Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)
Балтійська міжнародна академія (Латвія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Покров Чехінвест s.r.o. (Чеська Республіка)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Державний торговельно-економічний Університет (Україна)
Сумський державний університет (Україна)
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)
Ужгородський національний університет (Україна)
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)
Державна установа «Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (Україна)
Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Співка аудиторів України» (Україна)
Торгово-промислова палата України (Україна)

ЗБІРНИК

III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

05 червня 2025 року

ПОЛТАВА

**Ministry of Education and Science of Ukraine
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»
Educational and Research Institute of Finance, Economy, Management and Law
(Ukraine)
National School of Public Administration (Canada)
Varna Free University «Chernorizets Hrabar» (Bulgaria)
Ghent University (Belgium)
Baltic International Academy (Latvia)
The International Research Education & Training Center (Estonia)
Pokrov Czechinvest s.r.o. (Czech Republic)
Taras Shevchenko National University of Kyiv (Ukraine)
National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»
(Ukraine)
V. N. Karazin Kharkiv National University (Ukraine)
Kyiv National University of Construction and Architecture (Ukraine)
State University Of Trade And Economics
Sumy State University (Ukraine)
Lviv State University of Physical Culture named after Ivan Bobersky (Ukraine)
Uzhhorod National University (Ukraine)
Public Institution «Institute for Economics and Forecasting of the National Academy
of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Public Institution «Institute for Demography and Quality of Life of the National
Academy of Sciences of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Association for Management Development and Business Education
(Ukraine)
Poltava Territorial Branch of the All-Ukrainian Professional NGO «Union of Auditors
of Ukraine» (Ukraine)
Ukrainian Chamber of Commerce and Industry (Ukraine)**

COLLECTION

III International Scientific and Practical Internet Conference

«SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CHALLENGES AND THREATS IN CONDITIONS OF MODERN REALITIES»

June 05, 2025

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Poltava

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

Онищенко С.В., д.е.н., професор;
Крекотень І.М., к.е.н., доцент;
Глебова А.О., к.е.н., доцент;
Глушко А.Д., к.е.н., доцент;
Гришко В.В., д.е.н., професор;
Карпенко Є.А., к.е.н., доцент;
Кульчій І.О., канд. держ. упр, доцент;
Птащенко Л.О., д.е.н., професор;
Свистун Л.А., к.е.н., доцент;
Чижевська М.Б., к.е.н., доцент;
Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор.

Сталий розвиток: виклики та загрози в умовах сучасних реалій : матеріали
С 76 III Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 05 червня 2025 р. – Полтава :
Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2025. – 387 с.

У збірнику матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти, виклики та загрози розвитку суб’єктів господарювання та держави в умовах сучасних реалій.

Досліджено теоретичні та практичні аспекти співпраці влади, менеджменту підприємства та громадських інституцій у контексті цілей сталого розвитку. Визначено проблеми та перспективи стабілізації фінансової системи як умова євроінтеграції України. Висвітлено сучасний стан та перспективи розвитку міжнародної економічної діяльності України. Досліджено особливості бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб’єктів господарювання в умовах сучасних реалій, а також окреслено перспективи соціально-економічного розвитку країни в контексті євроінтеграції.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

УДК 330.34-021.87”363”:342.77
С 76

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

ISBN 978-966-616-186-7

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

технологічних, управлінських, маркетингових та правових аспектів діяльності підприємств. Особливої уваги потребує впровадження європейських стандартів у сферах якості, безпеки продукції та екологічних норм.

Гармонізація національної системи технічного регулювання з європейською як головна передумова для безперешкодного руху товарів та послуг передбачає імплементацію ідентичних або еквівалентних стандартів, формування інфраструктури оцінки відповідності, визнаної в ЄС. На практичному рівні це означає необхідність модернізації виробничих потужностей підприємств, інвестування в нове обладнання, підвищення кваліфікації персоналу й запровадження систем менеджменту якості та екологічного менеджменту.

Суттєве значення також має імплементація європейських норм у сферах корпоративного управління, захисту прав споживачів, конкурентного законодавства та регулювання державної допомоги. Це потребує перегляду бізнес-моделей, підвищення прозорості діяльності та дотримання принципів добросовісної конкуренції.

Ефективна інтеграція вітчизняного бізнесу до європейського економічного простору та гармонізація стратегічного планування промислового розвитку потребує неухильного практичного застосування законодавства ЄС та забезпечення дієвого контролю за його дотриманням [1].

Важливими є розробка й реалізація ефективних маркетингових стратегій, цілеспрямований розвиток брендингу та формування довготривалих партнерських зв'язків. Українські експортери, на жаль, нерідко демонструють недостатній рівень обізнаності щодо специфіки ринків ЄС, їх культурних особливостей та споживчих переваг. У зв'язку з цим, актуалізується потреба в розвитку експортного потенціалу шляхом впровадження інноваційних стратегій, організації навчання, надання консалтингової підтримки й сприяння участі у міжнародних виставках та торгових місіях. Також набувають критичної ваги цифровізація бізнес-процесів та активне використання інструментів електронної комерції [2].

Процес переходу на стандарти ЄС дасть потужний поштовх до інновацій, оновлення основних засобів виробництва, підвищення ефективності роботи та зміцнення позицій українських фірм, що позитивно позначиться на загальному підприємницькому середовищі та сприятиме додатковому притоку закордонних інвестицій.

Список використаних джерел

1. Гахович Н. Г., Кушніренко О. М. Гармонізація стратегічного планування промислового розвитку України в контексті євроінтеграції. *Сучасні аспекти науки: VI-ий том колективної монографії*. Київ; Братислава: ГО «Міжнародний центр підтримки науки та освіти»; Видавництво «Scholarcluster», 2023. С. 20–28.

2. Деркач Т. В. Інноваційні стратегії розвитку бізнесу в умовах післявоєнного відновлення України: виклики інтеграції та роль підприємницької активності. *Економічний розвиток*. 2024. № 1. С. 6–15. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/1254/1246>.

УДК 657.478.2

Догадайло В.Є.

Науковий керівник – Карпенко Є.А., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

ЗАВДАННЯ ТА ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Витрати - зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками) [1]. До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються: прямі матеріальні витрати; прямі

витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати [2].

Правильний облік виробничих витрат та формування виробничої собівартості продукції є ключовим елементом ефективного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання, оскільки забезпечує об'єктивне відображення фактичних витрат, понесених у процесі виробничої діяльності. Точність та достовірність обліку витрат впливають на формування собівартості продукції, що, у свою чергу, визначає фінансовий результат підприємства, а також слугує основою для прийняття управлінських рішень [3]. За допомогою системного підходу до класифікації та аналізу витрат забезпечується можливість проведення економічного аналізу, оцінки рентабельності, обґрунтування цінової політики, планування виробничої програми й визначення точок беззбитковості.

Крім того, правильний облік виробничих витрат відповідно до вимог законодавства, національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку є передумовою для забезпечення прозорості фінансової звітності та підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Ігнорування принципів належного обліку витрат може призвести до викривлення фінансових показників, що унеможливує ефективне управління ресурсами, оптимізацію витратної частини та прогнозування економічного зростання підприємства. Таким чином, раціонально організований облік виробничих витрат виступає фундаментом стратегічного та оперативного управління підприємницькою діяльністю і виконує низку взаємопов'язаних завдань, що мають на меті забезпечення повного, достовірного та своєчасного відображення витрат, пов'язаних із процесом виготовлення продукції, надання послуг або виконання робіт.

Одним із ключових завдань є формування об'єктивної інформаційної бази для калькулювання фактичної собівартості продукції з урахуванням елементного, функціонального та економічного аспектів витрат. Важливим аспектом є забезпечення контролю за дотриманням норм витрачання ресурсів, оптимізацією виробничого процесу, а також виявлення та аналіз відхилень від установлених нормативів.

Облік має на меті створення інформаційного підґрунтя для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління виробничими витратами, зокрема щодо ціноутворення, планування асортименту продукції, оцінки прибутковості окремих напрямів діяльності, визначення резервів зниження собівартості та підвищення продуктивності.

Окрім того, завданням обліку виробничих витрат є забезпечення відповідності процесу обліку вимогам чинного законодавства, стандартів бухгалтерського обліку та внутрішньої облікової політики підприємства, що сприяє прозорості фінансової звітності й покращенню комунікації із зовнішніми користувачами облікової інформації, зокрема інвесторами, кредиторами та контролюючими органами.

Водночас облік виробничих витрат підприємства має ряд проблемних аспектів. Проблематика обліку виробничих витрат підприємства зумовлена як об'єктивними, так і суб'єктивними чинниками, що впливають на якість формування облікової інформації.

Однією з ключових проблем є недосконалість методологічного забезпечення, зокрема відсутність уніфікованого підходу до класифікації витрат за функціональними та економічними ознаками, що ускладнює порівнянність та аналітичну обробку даних.

Значні труднощі викликає також недостатня інтеграція облікової системи з управлінським і стратегічним плануванням та використання ворожого стофту, що призводить до формування інформації, яка не повною мірою відповідає потребам управлінського аналізу та прийняття рішень в умовах сучасних реалій. Серед актуальних проблем варто виокремити також невідповідність між фактичними та нормативними витратами, що часто виникає через недосконалу систему внутрішнього контролю й відсутність оперативного моніторингу виробничих процесів. Ускладнює облік і високий рівень витрат на ведення аналітичного обліку в умовах багатоміністерного виробництва, що потребує значних інформаційних та технічних ресурсів. Також на практиці спостерігається низький рівень автоматизації облікових процедур, зокрема в малих та середніх підприємствах, що призводить до зростання кількості помилок та затримки в

обробці облікових даних. До системних проблем можна також віднести дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері управлінського обліку, що обмежує можливості впровадження сучасних методик калькулювання та контролю витрат. Усі зазначені аспекти вимагають комплексного перегляду організаційно-методичних підходів до обліку витрат з урахуванням сучасних умов господарювання та цифрової трансформації облікових систем.

Усунення проблем, пов'язаних з обліком виробничих витрат підприємства, потребує системного й комплексного підходу, який поєднує вдосконалення нормативно-методичної бази, впровадження сучасних інформаційних технологій та розвиток кадрового потенціалу. Першочергово доцільним є перегляд методологічних засад організації обліку з метою гармонізації класифікаційних ознак витрат, адаптації існуючих підходів до умов конкретного підприємства та забезпечення їх відповідності міжнародним стандартам фінансової звітності. Важливо забезпечити тісну інтеграцію облікових процедур з процесами стратегічного та оперативного управління, що дозволить формувати релевантну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень. Значного покращення можна досягти шляхом автоматизації облікових процесів, зокрема впровадженням ERP-систем, які забезпечують своєчасний збір, обробку й аналіз облікової інформації в реальному часі. Водночас слід посилити систему внутрішнього контролю, удосконалити механізми нормування витрат та підвищити точність облікових розрахунків шляхом запровадження управлінського обліку, заснованого на методах калькулювання за видами діяльності (ABC-костинг) та контролінгу. Важливим напрямом також є інвестування в професійний розвиток бухгалтерського персоналу, стимулювання підвищення кваліфікації, обізнаності з інноваційними підходами в обліку, що сприятиме підвищенню якості облікової інформації та адаптації до викликів цифрової економіки. Таким чином, синергія інституційних змін, технологічних рішень і професійної підготовки персоналу дозволить ефективно усунути основні проблеми обліку виробничих витрат та забезпечити його високий аналітичний і управлінський потенціал.

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 99 р. № 318 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 18.05.2025).
3. Kulyk, V., & Karpenko, Y. Process-Oriented Management of Production Inventories: Accounting and Analytical Aspects. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2023. №9. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-9-09-01>
4. Кравченко О.В. Леоненко К.О. Проблеми організації обліку витрат виробництва. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 25. С. 841 – 846.

УДК 336.32

Жижка Я.В.

Науковий керівник – Карпенко Є.А., к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

ВПЛИВ ФАКТОРІВ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах динамічного розвитку економіки та поглиблення міжгосподарських зв'язків, проблема оцінки кредитоспроможності постачальників набуває стратегічного значення для формування ефективної облікової політики підприємства. Теоретичне осмислення сутності кредитоспроможності постачальника як інтегральної характеристики його здатності своєчасно